



ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Hradci Králové – pobočka v Pardubicích rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Jana Dvořáka a soudců JUDr. Aleše Korejtky a Mgr. et Mgr. Jaroslava Vávry v právní věci

žalobkyně: **M. M.**
proti

žalovanému: **Ministerstvo práce a sociálních věcí**
sídlem Na Poříčním právu 376/1, 128 01 Praha 2

v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 10. 12. 2019, č. j. MPSV-2019/247369-919,

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.
- III. České unii neslyšících se přiznává tlumočné ve výši 1.345 Kč.

Odůvodnění:

1. Žalobkyně se včasnou žalobou domáhala soudního přezkumu v záhlaví tohoto rozsudku označeného rozhodnutí žalovaného, kterým bylo zamítnuto odvolání žalobkyně proti rozhodnutí Úřadu práce ČR – Krajská pobočka v Pardubicích, Kontaktní pracoviště Pardubice (dále jen „*správní orgán I. stupně*“) ze dne 23. 8. 2018, č. j. 269667/18/PA. Tímto rozhodnutím správní orgán I. stupně nepřiznal žalobkyni příspěvek na zvláštní pomůcku – stavební práce spojené s uzpůsobením koupelny a WC.
2. Žalobkyně v žalobě uvedla, že nesouhlasí se závěrem správních orgánů o tom, že se v jejím případě nejedná o těžkou vadu nosného nebo pohybového ústrojí ve smyslu ust. § 9 odst. 1 a 4 zákona č. 329/2011 Sb., o poskytování dávek osobám se zdravotním postižením, v platném znění (dále jen „*zákon o poskytování dávek osobám se zdravotním postižením*“). Veškeré její potíže s nosným a pohybovým ústrojím neplynou v závadě na nich, nýbrž prvotní příčinou je závada v mozku a v oblasti páteře, přičemž v jejich souvislosti žalobkyně prodělala již řadu operací. Na funkčnost jejích dolních končetin není žádné spolehnutí, nelze je zcela ovládat. Spontánně dochází k jejich podklesávání. Několikrát u ní již, při vstupu do vany, došlo k pádu a následnému vyprošťování. Nemůže se spoléhat jen na pomoc druhé osoby, neboť nejde jen o pomoc se vstáváním nebo držením stability, ale o zadržení při pádu z vany, případně jejího zvednutí. Proto musí pomáhající osoba disponovat i značnou fyzickou silou. Po rovném terénu se žalobkyně pohybuje s oporou holí a případné podklesnutí dolních končetin tak může vyrovnat. Při vstupu a výstupu z vany je však pohyb podstatně náročnější, neboť je nucena po dobu delší než při kroku setrvat na jedné končetině a druhou musí zvednout do výše a překonat bariéru v podobě stěny vany. K žalobě žalobkyně přiložila lékařskou zprávu MUDr. B. a navrhla ke zvážení vypracování znaleckého posudku. Závěrem navrhla, aby soud napadené rozhodnutí zrušil.
3. Žalovaný ve vyjádření k žalobě zrekapituloval dosavadní řízení. Odkázal na bod 1, části 1, přílohy k zákonu o poskytování dávek osobám se zdravotním postižením, kde jsou taxativně uvedena zdravotní postižení odůvodňující přiznání příspěvku na zvláštní pomůcku. Uvedl, že podle posudku Posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí (dále jen „*Posudková komise MPSV*“) je žalobkyně limitována úplnou hluchotou, bez možnosti kompenzace a zhoršenými fyzickými schopnostmi ve smyslu nestabilního stoje, přetrvávající parézou levé dolní končetiny. Takové zdravotní postižení však neodpovídá zákonem stanovenému výčtu. Na základě uvedeného posudku tak žalovaný dospěl závěru, že žalobkyně není osobou, která má těžkou vadu nosného nebo pohybového ústrojí. Závěrem žalovaný navrhl, aby soud ze shora uvedených důvodů žalobu zamítl.
4. Při jednání soudu dne 7. 10. 2020 žalobkyně setrvala na žalobě, přičemž uváděla, že její zdravotní stav je špatný, potíže se špatnou kontrolou končetin se stále vracejí.
5. Soud přezkoumal napadené rozhodnutí v mezích žalobních bodů a podle skutkového a právního stavu v době rozhodování správního orgánu v souladu s ust. § 75 odst. 1 a 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „*s. ř. s.*“).
6. Podle § 9 odst. 1 zákona o poskytování dávek osobám se zdravotním postižením, ve znění do 29. 2. 2020 „*Nárok na příspěvek na zvláštní pomůcku má osoba, která má těžkou vadu nosného nebo pohybového ústrojí nebo těžké sluchové postižení anebo těžké zrakové postižení*“

charakteru dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu, a její zdravotní stav nevylučuje přiznání tohoto příspěvku.“

7. Podle § 9 odst. 4 zákona o poskytování dávek osobám se zdravotním postižením, ve znění do 29. 2. 2020 *„Zdravotní postižení charakteru dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu odůvodňující přiznání příspěvku na zvláštní pomůcku a zdravotní stav vyklučující jeho přiznání jsou uvedeny v příloze k tomuto zákonu.“*
8. Podle bodu 1, části 1, přílohy k zákonu o poskytování dávek osobám se zdravotním postižením, ve znění do 29. 2. 2020 *„Za těžkou vadu nosného nebo pohybového ústrojí se považuje:*
 - a) anatomická ztráta obou dolních končetin v bércích a výše,*
 - b) funkční ztráta obou dolních končetin na podkladě úplné obrny (plegie) nebo těžkého ochrnutí,*
 - c) anatomická ztráta podstatných částí jedné horní a jedné dolní končetiny v předloktí a výše a v bérci a výše,*
 - d) funkční ztráta jedné horní a jedné dolní končetiny na podkladě úplné obrny (plegie) nebo těžkého ochrnutí,*
 - e) ankylóza obou kyčelních kloubů nebo obou kolenních kloubů nebo podstatné omezení hybnosti obou kyčelních nebo kolenních kloubů pro těžké kontraktury v okolí,*
 - f) ztuhnutí všech úseků páteře s těžkým omezením pohyblivosti alespoň dvou nosných kloubů dolních končetin,*
 - g) těžké funkční poruchy pohyblivosti na základě postižení tří a více funkčních celků pohybového ústrojí s případnou odkázaností na vozík pro invalidy; funkčním celkem se přitom rozumí trup, pánev, končetina,*
 - h) disproporční poruchy růstu provázené deformitami končetin a hrudníku, pokud tělesná výška postiženého po ukončení růstu nepřesahuje 120 cm,*
 - i) anatomická ztráta dolní končetiny ve stehně bez možnosti oprotézování nebo exartikulace v kyčelním kloubu,*
 - j) anatomická nebo funkční ztráta končetiny,*
 - k) anatomická nebo funkční ztráta obou horních končetin,*
 - l) anatomická ztráta dolní končetiny ve stehně s možností oprotézování.“*
9. Ze správního spisu vyplývá, že žalobkyně dne 27. 6. 2018 podala u správního orgánu I. stupně žádost o příspěvek na zvláštní pomůcku – stavební práce spojené s uzpůsobením koupelny a WC. Správní orgán I. stupně rozhodnutím ze dne 23. 8. 2018, č. j. 269667/18/PA tuto žádost zamítl. V odůvodnění svého rozhodnutí správní orgán odkázal

na posudek Lékařské posudkové služby Okresní správy sociálního zabezpečení Pardubice (dále jen „posudek OSSZ“) vypracovaný pro účely posouzení nároku na zvláštní pomůcku, podle něhož žalobkyně není osobou, která má těžkou vadu nosného nebo pohybového ústrojí ve smyslu ust. § 9 odst. 1 a 4 zákona o poskytování dávek osobám se zdravotním postižením. Vzhledem k tomu, že podle posudku, se u žalobkyně nejednalo o zdravotní postižení uvedené v bodě 1, části 1 přílohy k citovanému zákonu, správní orgán žádost zamítl.

10. Žalobkyně v rámci ústního jednání dne 5. 9. 2018 učinila do protokolu odvolání proti uvedenému rozhodnutí. V odvolání namítala, že její zdravotní stav se horší a bude nucena podstoupit další operaci. Potřebuje doprovod, bez pomoci druhé osoby se neobejde. MUDr. B. v lékařské zprávě uvedl, že žalobkyně potřebuje bezbariérový přístup. Navrhla, aby byl znovu přehodnocen její zdravotní stav.
11. Žalovaný napadeným rozhodnutím odvolání zamítl a prvostupňové rozhodnutí potvrdil. V odůvodnění uvedl, že v rámci odvolacího řízení požádal posudkovou komisi MPSV o nové posouzení zdravotního stavu žalobkyně. Výsledek tohoto posouzení byl však opět takový, že u žalobkyně se nejedná o těžkou vadu nosného nebo pohybového ústrojí uvedenou v bodu 1, části 1 přílohy k zákonu o poskytování dávek osobám se zdravotním postižením. Žalovaný shledal posudek posudkové komise MPSV za úplný, přesvědčivý a prokazující, že žalobkyně nesplňuje podmínky pro přiznání příspěvku na zvláštní pomůcku.
12. Soud v dané věci po přezkoumání napadeného rozhodnutí konstatuje, že žalobu nelze považovat za důvodnou.
13. Posuzování zdravotního stavu pro účely sociálního zabezpečení je úlohou posudkového lékařství jako samostatného lékařského oboru. Posudek je pak důkazem pro rozhodování správních orgánů, neboť tyto samy nedisponují lékařskými znalostmi.
14. Konstantní judikatura Nejvyššího správního soudu (dále jen „NSS“) uvádí, že není úlohou soudů posuzovat obsahovou správnost závěrů posudkové komise. K tomuto závěru dospěl NSS například v rozsudku ze dne 7. 1. 2015, č. j. 3 Ads 114/2014-21, kde se zabýval nesouhlasem se závěry posudků posudkové komise, a uvedl následující: „*Soudu zde nepřisluší posuzovat věcnou správnost lékařských posudků, neboť k tomu nemá potřebné odborné znalosti. Posudky soud hodnotí jako každý jiný důkaz podle zásad upravených v § 77 odst. 2 s. ř. s., avšak s ohledem na mimořádný význam v řízení o invalidním důchodu bývají tyto lékařské posudky důkazem rozhodujícím v případech, kdy z hlediska své celistvosti a přesvědčivosti nevzbuzují žádných pochyb, a nejsou-li tu ani žádné jiné skutečnosti nebo důkazy, kterými by správnost posudků mohla být zpochybněna. Požadavek úplnosti a přesvědčivosti kladený na tyto posudky pak spočívá v tom, aby se posudková komise vypořádala se všemi rozhodujícími skutečnostmi, především s těmi, které posuzovaný namítal, a aby své posudkové závěry náležitě odůvodnila.*“ Lze tedy shrnout, že není úkolem krajského soudu znovu posuzovat zdravotní stav žalobkyně. Má pouze ověřit, zda posudková komise měla k dispozici dostatek podkladů pro své závěry, zda je její posouzení komplexní a vypořádává se s námitkami a zda je posudek řádně odůvodněný.
15. Krajský soud předně ověřil, že oba posudky vypracované ve správním řízení nevzbuzují žádných pochyb, pokud jde o přesvědčivost a celistvost, jsou konzistentní, neodporují si co do popisu zdravotního stavu, resp. zdravotních potíží žalobkyně. Posudková komise

MPSV byla složena v souladu s § 16b odst. 1 zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení. To vyplývá z protokolu o jednání posudkové komise ze dne 23. 10. 2019. Posudkoví lékaři měli k dispozici zdravotní dokumentaci žalobkyně, zabývali se jejím zdravotním stavem, svůj posudkový závěr řádně zdůvodnili.

16. Rovněž tak, jak již vyplývá ze shora uvedeného, posudková lékařka OSSZ i posudková komise MPSV dospěly ke stejnému posudkovému závěru, totiž že žalobkyně není osobou s těžkou vadou nosného nebo pohybového ústrojí ve smyslu výše citovaného ustanovení zákona o poskytování dávek osobám se zdravotním postižením. Není zde žádný rozpor, pokud jde o diagnostikované zdravotní postižení žalobkyně.
17. Žalobkyně namítala, že nárok na zvláštní pomůcku má z titulu osoby s těžkou vadou nosného nebo pohybového ústrojí. Prvotní příčinou je podle ní závada v mozku a v oblasti páteře. Zde je však třeba odkázat na znění citovaného zákona. Zákonodárce v příloze k tomuto zákonu stanovil, která zdravotní postižení se považují za těžkou vadu nosného nebo pohybového ústrojí a odůvodňují tak přiznání příspěvku na zvláštní pomůcku (viz bod 8 tohoto rozsudku). V tomto případě se jedná o taxativní výčet (úplný, uzavřený), žalovaný tak nemá možnost se od něho při rozhodování o nároku žadatelky na zvláštní pomůcku odchýlit a tuto přiznat žadatelce, jejíž zdravotní postižení se neshoduje se zdravotním postižením popsáním v citovaném právním předpisu (k povaze citovaného ustanovení viz rozsudek NSS ze dne 16. 6. 2016, č. j. 4 Ads 51/2016-29, s. 8) Ke stejnému závěru dospěl i Krajský soud v Českých Budějovicích v rozsudku ze dne 4. 6. 2013, č. j. 2 Ad 14/2013-20, kde uvedl: *„Úsudek posudkové komise o tom, že zdravotní postižení nelze přirovnávat k postižením vypočteným v příloze k vyhlášce, že vždy se musí jednat o postižení shodné s citovaným právním předpisem, je zákonu odpovídající. Jestliže právní předpis přesně specifikuje, co je těžkou vadou nosného nebo pohybového ústrojí, pak právě taková vada musí být zjištěna z odborných lékařských nálezů. Jestliže tomu tak není, pak se o těžkou vadu nosného nebo pohybového ústrojí nejedná.“* K takovému závěru nemá krajský soud zásadní výhrady.
18. Proti výše citovanému rozsudku Krajského soudu v Českých Budějovicích byla podána kasační stížnost, kterou NSS rozsudkem ze dne 2. 4. 2014, č. j. 3 Ads 55/2013-29 zamítl a v odůvodnění na s. 5 uvedl *„(...) žalovaný, stejně jako krajský soud, jsou vázány zákonnou dikcí, která při jejich rozhodování neumožňuje zmírnění „tvrdosti zákona“, a rozhodovacím orgánům nedává v daných věcech jinou možnost, než postupovat v souladu s výslovným obsahem právní úpravy, byť se zohledněním okolností každé rozhodované věci.“* Rovněž tak v nyní projednávaném případě nezbylo žalovanému než žádost žalobkyně zamítnout, neboť žalobkyně nesplňovala podmínky přiznání nároku na zvláštní pomůcku – zdravotní postižení specifikované v příloze k zákonu o poskytování dávek osobám se zdravotním postižením. Žalovaný nemohl nárok na zvláštní pomůcku přiznat ani za pomoci analogie, neboť jak uvedeno shora, okruh zdravotních postižení odůvodňujících přiznání nároku na zvláštní pomůcku je uzavřeným výčtem. Podle posudků provedených ve správním řízení pak žalobkyně není osobou, která má těžkou vadu nosného nebo pohybového ústrojí ve smyslu přihlášky k citovanému zákonu. Pokud jde o nemožnost užití analogie v těchto případech, NSS se v rozsudku ze dne 16. 6. 2016, č. j. 4 Ads 51/2016-29, na s. 9 vyjádřil takto: *„Tuto dávku pak nelze stěžovateli poskytnout ani za pomoci analogie, jež je obecně myslitelná i při taxativním výčtu (srov. Melzer, F.: Metodologie nalézání práva. Úvod do právní argumentace. 2. vydání, C. H. Beck, Praha 2011, str. 249). Shora vyjmenovaný okruh zdravotních postižení uvedených v části 1 bodu 1 písm. a), b), d) až i) přílohy*

k zákonu č. 329/2011 Sb. totiž obsahuje jen nejzávažnější vady nosného nebo pohybového ústrojí, takže úmyslem zákonodárce bylo poskytnutí příspěvku na pořízení motorového vozidla pouze takto nejpostiženějším osobám. (...) V uvedeném taxativním výčtu zdravotních postižení, pro která lze osobě poskytnout příspěvek na pořízení motorového vozidla, tedy nelze shledat žádnou neúplnost, nedostatek či nedokonalost právní úpravy, kterou by bylo možné označit jako mezeru v zákoně vyžadující její vyplnění za užití analogie.“

19. Jestliže žalobkyně v žalobě navrhovala ke zvážení vypracování znaleckého posudku ke schopnostem žalobkyně ovládat své pohybové ústrojí při překonávání překážky (vana, WC), pak soud neshledal potřebu znaleckého zkoumání. Jak už soud uvedl výše, oba posudky vypracované ve správním řízení ob stojí co do úplnosti, přesvědčivosti a správnosti. Neodporují si ve svých závěrech, jejich posudkové závěry jsou naopak shodné. V tomto případě byl tedy zdravotní stav žalobkyně komplexně posouzen na základě úplné zdravotnické dokumentace ke dni podání žádosti a s přihlédnutím k jím tvrzeným zdravotním obtížím. Proto krajský soud v takto nastoleném skutkovém stavu neshledal žádný důvod pro zadání znaleckého posudku.
20. Pokud jde o lékařskou zprávu MUDr. B. přiloženou k žalobě, tato je datována dnem 31. 1. 2020, tedy až po vydání napadeného rozhodnutí. Jde tedy o nový důkaz, který tu nebyl v době vydání napadeného rozhodnutí. Soud se jím nemohl zabývat, když podle § 75 odst. 1 s.ř.s. soud při přezkoumávání vychází ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu. Obsah lékařské zprávy však nic nemění na stanovené diagnóze žalobkyně, která dle shora vymezeného textu zákona neumožňuje příspěvek přiznat.
21. Pouze nad rámec tohoto odůvodnění soud uvádí, že chápe značné zdravotní problémy a z nich vyplývající omezení v běžném životě, kterým žalobkyně čelí. Tyto zdravotní problémy nemíjí jakkoli snižovat. Avšak, jak již soud osvětlil výše, zákonné podmínky pro přiznání nároku na zvláštní pomůcku jsou dány zcela striktně, přičemž tyto nedávají žalovanému ani soudu možnost zmírnit tvrdost zákona. V daném případě žalobkyně ke dni vydání napadeného rozhodnutí tyto podmínky nesplňovala, proto žalovaný její žádost zamítl.
22. V dané věci tedy lze uzavřít, že rozhodnutí žalované je věcně správné a vychází ze skutkového stavu, který tu byl v době rozhodování. Soud žalobu proto jako nedůvodnou zamítl podle § 78 odst. 7 soudního řádu správního.
23. O náhradě nákladů řízení soud rozhodl dle § 60 odst. 1 s.ř.s. Žalobkyně nebyla v řízení úspěšná. Žalovanému podle obsahu správního spisu nevznikly takové náklady soudního řízení, které by přesahovaly rámec běžné úřední činnosti.
24. Tlumočnickovi – České unii neslyšících, z.ú., v dané věci reprezentované Bc. T. P. soud v souladu s ust. § 58 odst. 2 s.ř.s., § 17 a § 18 zákona č. 36/1967 Sb., o znalcích a tlumočnících a § 17 vyhlášky č. 37/1967 Sb., k provedení zákona o znalcích a tlumočnících přiznal tlumočné a náhradu nákladů souvisejících s průběžným přepisem mluveného slova, přičemž vyšel především z obsahu zaslaného vyúčtování. Odměna za tlumočení dle citované vyhlášky za 1 hodinu (trvání soudního jednání dle protokolu soudu) činí 350 Kč, dále odměna 300 Kč za jednu hodinu přípravy, náhrada za ztrátu času na cestě 400 Kč (cesta z Prahy do Pardubic a zpět v trvání celkem 4 půlhodin v období dle § 14 advokátního

tarifu) a cestovné na trase Praha – Pardubice a zpět 295 Kč. Celkem tedy odměna činí 1.345 Kč.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Pardubice, 7. října 2020

JUDr. Jan Dvořák v.r.
předseda senátu